

Deddf yr Amgylchedd Hanesyddol (Cymru) 2023

2023 dsc 3

RHAN 5

DARPARIAETH ATODOL YNGHYLCH ADEILADAU O DDIDDORDEB ARBENNIG AC ARDALOEDD CADWRAETH

PROSPECTIVE

PENNOD 2

ACHOSION GERBRON GWEINIDOGION CYMRU

Darpariaethau gweithdrefnol sy'n gymwys i apelau i Weinidogion Cymru

172 Ffioedd am apelau

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru drwy reoliadau ei gwneud yn ofynnol i berson sy'n gwneud apêl y mae'r adran hon yn gymwys iddo dalu ffi i Weinidogion Cymru.
- (2) Mae'r adran hon yn gymwys—
 - (a) i apêl o dan adran 100 (apêl yn erbyn penderfyniad neu fethiant i wneud penderfyniad ar gais am gydsyniad adeilad rhestredig neu gydsyniad ardal gadwraeth, i amrywio neu ddileu amodau neu i gymeradwyo manylion);
 - (b) i apêl o dan adran 127 (apêl yn erbyn hysbysiad gorfodi).
- (3) Caiff rheoliadau o dan yr adran hon yn benodol—
 - (a) gwneud darpariaeth ynghylch pryd y mae rhaid talu ffi;
 - (b) gwneud darpariaeth ynghylch sut y mae ffi i'w chyfrifo (gan gynnwys pwy sydd i'w chyfrifo);

Statws Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 15/06/2023. Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) pennod yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Deddf yr Amgylchedd Hanesyddol (Cymru) 2023, PENNOD 2 yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 16 Gorffennaf 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details)

- (c) pennu amgylchiadau pan fo ffi i'w hepgor neu ei had-dalu (yn gyfan gwbl neu'n rhannol);
- (d) pennu amgylchiadau pan nad oes ffi i'w thalu;
- (e) gwneud darpariaeth ynghylch effaith talu neu fethu â thalu ffi yn unol â'r rheoliadau (a gaiff gynnwys darpariaeth sy'n diwygio, yn diddymu neu'n dirymu unrhyw ddeddfiad, gan gynnwys unrhyw ddarpariaeth yn y Ddeddf hon).

Gwybodaeth Cychwyn

II A. 172 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 212\(2\)](#)

173 Penderfynu apêl gan berson a benodir

- (1) Mae apêl y mae'r adran hon yn gymwys iddi i'w phenderfynu gan berson a benodir gan Weinidogion Cymru (yn hytrach na chan Weinidogion Cymru).
- (2) Mae'r adran hon yn gymwys—
 - (a) i apêl o dan adran 100 (apêl yn erbyn penderfyniad neu fethiant i wneud penderfyniad ar gais am gydsyniad adeilad rhestredig neu gydsyniad ardal gadwraeth, i amrywio neu ddileu amodau neu i gymeradwyo manylion);
 - (b) i apêl o dan adran 127 (apêl yn erbyn hysbysiad gorfodi).
- (3) Ond nid yw'r adran hon yn gymwys i apêl—
 - (a) os yw'n apêl o ddisgrifiad a bennir mewn rheoliadau a wneir gan Weinidogion Cymru, neu
 - (b) os yw Gweinidogion Cymru yn cyfarwyddo bod yr apêl i'w phenderfynu ganddynt hwy yn hytrach na chan berson a benodir.
- (4) Nid yw'r adran hon yn effeithio ar unrhyw ddarpariaeth yn y Ddeddf hon neu mewn rheoliadau a wneir odani sy'n darparu y caniateir i apêl gael ei gwneud i Weinidogion Cymru, neu fod rhaid i hysbysiad o apêl gael ei gyflwyno i Weinidogion Cymru.
- (5) Pan fo person a benodir yn penderfynu apêl, mae penderfyniad y person a benodir i'w drin fel pe bai'n benderfyniad gan Weinidogion Cymru.
- (6) Mae Atodlen 12 yn gwneud darpariaeth bellach mewn cysylltiad â phenodiadau o dan is-adran (1) a chyfarwyddydau o dan is-adran (3)(b).

Gwybodaeth Cychwyn

II A. 173 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 212\(2\)](#)

Darpariaethau gweithdrefnol sy'n gymwys i apelau ac achosion eraill gerbron Gweinidogion Cymru

174 Dewis o ymchwiliad, gwrandawriad neu weithdrefn ysgrifenedig

- (1) Rhaid i Weinidogion Cymru ym mhob achos benderfynu'r weithdrefn ar gyfer ystyried achos y mae'r adran hon yn gymwys iddo.

Statws Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 15/06/2023. Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) pennod yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Deddf yr Amgylchedd Hanesyddol (Cymru) 2023, PENNOD 2 yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 16 Gorffennaf 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn vmdangos yn v cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details)

- (2) Rhaid i benderfyniad ddarparu i'r achos gael ei ystyried mewn un neu ragor o'r ffyrdd a ganlyn—
- mewn ymchwiliad lleol;
 - mewn gwrandawriad;
 - ar sail sylwadau ysgrifenedig.
- (3) Rhaid i Weinidogion Cymru wneud penderfyniad cyn diwedd y cyfnod a bennir mewn rheoliadau a wneir gan Weinidogion Cymru.
- (4) Caniateir i benderfyniad gael ei amrywio drwy benderfyniad pellach ar unrhyw adeg cyn penderfynu'r achos y mae'r penderfyniad yn ymwneud ag ef.
- (5) Rhaid i Weinidogion Cymru hysbysu'r personau a ganlyn am benderfyniad—
- y ceisydd neu'r apelydd (fel y bo'n briodol), a
 - yr awdurdod cynllunio o dan sylw.
- (6) Rhaid i Weinidogion Cymru gyhoeddi'r meini prawf y byddant yn eu cymhwyso wrth wneud penderfyniadau.
- (7) Mae'r adran hon yn gymwys i'r achosion a ganlyn—
- cais a atgyfeirir at Weinidogion Cymru o dan adran 94 (atgyfeirio cais am gydsyniad adeilad rhestredig neu gydsyniad ardal gadwraeth neu i amrywio neu ddileu amodau);
 - apêl o dan adran 100 (apêl yn erbyn penderfyniad neu fethiant i wneud penderfyniad ar gais am gydsyniad, i amrywio neu ddileu amodau neu i gymeradwyo manylion);
 - cais am gydsyniad adeilad rhestredig neu gydsyniad ardal gadwraeth a wneir i Weinidogion Cymru o dan adran 106 (gwaith brys ar dir y Goron);
 - apêl o dan adran 127 (apêl yn erbyn hysbysiad gorfodi).
- (8) Caiff Gweinidogion Cymru drwy reoliadau ddiwygio is-adran (7)—
- i ychwanegu achos o dan neu yn rhinwedd Rhan 3, Rhan 4 neu'r Rhan hon,
 - i ddileu achos, neu
 - i addasu disgrifiad o achos.

Gwybodaeth Cychwyn

I3 A. 174 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 212\(2\)](#)

175 Gofynion gweithdrefnol

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru drwy reoliadau wneud darpariaeth ynghylch y weithdrefn sydd i'w dilyn mewn cysylltiad—
- ag achos ar unrhyw gais, unrhyw apêl neu unrhyw atgyfeiriad a wneir i neu at Weinidogion Cymru o dan neu yn rhinwedd Rhan 3 neu 4 (pa un a yw'n cael ei ystyried mewn ymchwiliad lleol, mewn gwrandawriad neu ar sail sylwadau ysgrifenedig);
 - ag unrhyw ymchwiliad lleol neu unrhyw wrandawriad arall a gynhelir neu sydd i'w gynnal gan Weinidogion Cymru neu ar eu rhan o dan neu yn rhinwedd unrhyw ddarpariaeth yn y Rhannau hynny neu'r Rhan hon.

Statws Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 15/06/2023. Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) pennod yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Deddf yr Amgylchedd Hanesyddol (Cymru) 2023, PENNOD 2 yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 16 Gorffennaf 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn vmdangos yn v cynnwys a chvfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details)

(2) Caiff y rheoliadau gynnwys darpariaeth ynghylch—

- (a) y weithdrefn sydd i'w dilyn mewn cysylltiad â materion paratoadol ar gyfer ymchwiliad neu wrandawriad neu gyflwyno sylwadau ysgrifenedig neu faterion sy'n codi yn dilyn ymchwiliad neu wrandawriad neu gyflwyno sylwadau ysgrifenedig;
- (b) cynnal achos.

(3) Caiff y rheoliadau gynnwys darpariaeth ynghylch y weithdrefn sydd i'w dilyn—

- (a) pan fo camau wedi eu cymryd gyda golwg ar gynnal ymchwiliad neu wrandawriad nad yw'n digwydd,
- (b) pan fo camau wedi eu cymryd gyda golwg ar benderfynu unrhyw fater gan berson a benodir gan Weinidogion Cymru a bod yr achos yn destun cyfarwyddyd bod rhaid i'r mater gael ei benderfynu yn lle hynny gan Weinidogion Cymru, neu
- (c) pan fo camau wedi eu cymryd yn unol â chyfarwyddyd o'r fath a bod cyfarwyddyd pellach yn cael ei roi sy'n dirymu'r cyfarwyddyd hwnnw,

a chânt ddarparu bod camau o'r fath i'w trin fel pe baent yn cydymffurfio, yn gyfan gwbl neu'n rhannol, â gofynion y rheoliadau.

(4) Caiff y rheoliadau—

- (a) pennu terfyn amser y mae rhaid i barti i achos gyflwyno sylwadau ysgrifenedig ac unrhyw ddogfennau ategol oddi mewn iddo, neu alluogi Gweinidogion Cymru i roi cyfarwyddydau sy'n gosod y terfyn amser mewn achos penodol neu mewn achosion o ddisgrifiad penodol;
- (b) galluogi Gweinidogion Cymru i fynd ymlaen i wneud penderfyniad gan ystyried dim ond y sylwadau ysgrifenedig a'r dogfennau ategol a gyflwynwyd o fewn y terfyn amser;
- (c) galluogi Gweinidogion Cymru, ar ôl rhoi hysbysiad ysgrifenedig i'r partion o'u bwriad i wneud hynny, i fynd ymlaen i wneud penderfyniad er na chyflwynwyd unrhyw sylwadau ysgrifenedig o fewn y terfyn amser, os ydynt yn ystyried bod ganddynt ddigon o ddeunydd ger eu bron i'w galluogi i ddod i benderfyniad ar rinweddau'r achos.

(5) Caiff y rheoliadau hefyd wneud darpariaeth ynghylch yr amgylchiadau pan—

- (a) caniateir i gyfarwyddyd ynghylch talu costau Gweinidogion Cymru gael ei roi o dan adran 180;
- (b) caniateir i orchymyn ynghylch talu costau parti gael ei wneud o dan adran 181.

(6) Caiff y rheoliadau ddarparu na chaniateir, o dan amgylchiadau a bennir yn y rheoliadau, godi mater mewn achos ar apêl i Weinidogion Cymru oni bai—

- (a) y codwyd y mater yn flaenorol cyn adeg a bennir yn y rheoliadau, neu
- (b) y dangosir na ellid bod wedi codi'r mater cyn yr adeg honno.

Gwybodaeth Cychwyn

I4 A. 175 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 212\(2\)](#)

Statws Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 15/06/2023. Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) pennod yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Deddf yr Amgylchedd Hanesyddol (Cymru) 2023, PENNOD 2 yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 16 Gorffennaf 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn vmdangos yn v cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details)

Ymchwiliadau lleol

176 Pŵer Gweinidogion Cymru i gynnal ymchwiliad lleol

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru beri i ymchwiliad lleol gael ei gynnal at ddibenion arfer unrhyw un neu ragor o'u swyddogaethau o dan neu yn rhinwedd Rhan 3, Rhan 4 neu'r Rhan hon.
- (2) Gweler hefyd baragraff 3(1) o Atodlen 12 ar gyfer y pŵer sydd gan berson a benodir gan Weinidogion Cymru o dan adran 173 i gynnal ymchwiliad lleol mewn cysylltiad ag apêl.

Gwybodaeth Cychwyn

I5 A. 176 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 212\(2\)](#)

177 Pŵer person sy'n cynnal ymchwiliad i wneud tystiolaeth yn ofynnol

- (1) Caiff person sy'n cynnal ymchwiliad lleol o dan y Rhan hon ei gwneud yn ofynnol drwy wŷs i unrhyw berson—
 - (a) bod yn bresennol yn yr ymchwiliad, ar adeg ac mewn lle a ddatgenir yn y wŷs, a rhoi tystiolaeth, neu
 - (b) dangos unrhyw ddogfennau sydd ym meddiant y person neu sydd o dan reolaeth y person, sy'n ymwneud ag unrhyw fater o dan sylw yn yr ymchwiliad.
- (2) Caiff y person sy'n cynnal yr ymchwiliad gymryd tystiolaeth ar lw, ac at y diben hwnnw caiff weinyddu llwon.
- (3) Nid yw gwŷs o dan yr adran hon yn ei gwneud yn ofynnol i berson fod yn bresennol yn yr ymchwiliad oni bai bod treuliau angenrheidiol y person ar gyfer bod yn bresennol yn cael eu talu neu eu cynnig i'r person.
- (4) Ni chaniateir ei gwneud yn ofynnol o dan yr adran hon i berson ddangos teitl (nac unrhyw offeryn sy'n ymwneud â theitl) unrhyw dir nad yw'n perthyn i awdurdod lleol.
- (5) Mae'n drosedd i berson—
 - (a) gwrthod cydymffurfio â gofyniad mewn gwŷs o dan yr adran hon neu fethu'n fwriadol â chydymffurfio â gofyniad o'r fath, neu
 - (b) newid, atal, cuddio neu ddiinstrio'n fwriadol ddogfen y mae'n ofynnol i'r person ei dangos o dan yr adran hon, neu y mae'r person yn agored i orfod ei dangos o dan yr adran hon.
- (6) Mae person sy'n euog o drosedd o dan is-adran (5) yn agored ar euogfarn ddiannod i ddirwy nad yw'n uwch na lefel 3 ar y raddfa safonol neu i'w garcharu am gyfnod nad yw'n hwy na'r uchafswm cyfnod am droseddau diannod, neu'r ddau.
- (7) Yn is-adran (6) ystyr "yr uchafswm cyfnod am droseddau diannod" yw—
 - (a) mewn perthynas â throedd a gyflawnir cyn i adran 281(5) o [Ddeddf Cyfiawnder Troseddol 2003 \(p. 44\)](#) ddod i rym, 6 mis;
 - (b) mewn perthynas â throedd a gyflawnir ar ôl iddi ddod i rym, 51 o wythnosau.

Statws Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 15/06/2023. Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) pennod yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Deddf yr Amgylchedd Hanesyddol (Cymru) 2023, PENNOD 2 yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 16 Gorffennaf 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details)

Gwybodaeth Cychwyn

I6 A. 177 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 212\(2\)](#)

178 Mynediad at dystiolaeth mewn ymchwiliad

- (1) Mewn ymchwiliad lleol a gynhelir o dan y Rhan hon—
 - (a) rhaid clywed tystiolaeth lafar yn gyhoeddus, a
 - (b) rhaid i dystiolaeth ddogfennol fod ar gael i'r cyhoedd edrych arni.
- (2) Ond os yw awdurdod gweinidogol wedi ei fodloni bod y ddau amod yn is-adran (3) wedi eu bodloni mewn perthynas ag ymchwiliad, caiff gyfarwyddo nad yw tystiolaeth o ddisgrifiad a bennir yn y cyfarwyddyd i'w chlywed nac ar gael i edrych arni yn yr ymchwiliad hwnnw ond gan bersonau a bennir yn y cyfarwyddyd neu gan bersonau o ddisgrifiad a bennir ynddo.
- (3) Yr amodau yw—
 - (a) y byddai rhoi tystiolaeth o ddisgrifiad penodol yn gyhoeddus neu ei rhoi ar gael i'r cyhoedd edrych arni yn debygol o arwain at ddatgelu gwybodaeth—
 - (i) am ddiogelwch cenedlaethol, neu
 - (ii) am y mesurau a gymerwyd neu sydd i'w cymryd i sicrhau diogelwch unrhyw dir neu unrhyw eiddo arall, a
 - (b) y byddai datgelu'r wybodaeth i'r cyhoedd yn erbyn y buddiant cenedlaethol.
- (4) Os yw awdurdod gweinidogol yn ystyried rhoi cyfarwyddyd o dan yr adran hon, caiff y Cwnsler Cyffredinol benodi person (“cynrychiolydd a benodir”) i gynrychioli buddiannau unrhyw berson a fydd yn cael ei atal rhag clywed unrhyw dystiolaeth neu edrych ar unrhyw dystiolaeth mewn ymchwiliad lleol os rhoddir y cyfarwyddyd.
- (5) Os nad oes cynrychiolydd a benodir pan fydd awdurdod gweinidogol yn rhoi cyfarwyddyd o dan yr adran hon, caiff y Cwnsler Cyffredinol benodi person yn gynrychiolydd a benodir ar unrhyw adeg at ddibenion yr ymchwiliad.
- (6) Caiff Gweinidogion Cymru drwy reoliadau wneud darpariaeth ynghylch—
 - (a) y weithdrefn sydd i'w dilyn gan awdurdod gweinidogol cyn iddo roi cyfarwyddyd o dan yr adran hon mewn achos pan fo cynrychiolydd a benodir;
 - (b) swyddogaethau cynrychiolydd a benodir.
- (7) Yn yr adran hon ac adran 179, ystyr “awdurdod gweinidogol” yw Gweinidogion Cymru neu'r Ysgrifennydd Gwladol.

Gwybodaeth Cychwyn

I7 A. 178 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 212\(2\)](#)

179 Talu cynrychiolydd a benodir pan fo mynediad i dystiolaeth wedi ei gyfyngu

- (1) Mae'r adran hon yn gymwys os yw person wedi ei benodi o dan adran 178 yn gynrychiolydd a benodir at ddibenion ymchwiliad lleol, pa un a yw'r ymchwiliad yn digwydd ai peidio.

Statws Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 15/06/2023. Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) pennod yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Deddf yr Amgylchedd Hanesyddol (Cymru) 2023, PENNOD 2 yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 16 Gorffennaf 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details)

- (2) Caiff awdurdod gweinidogol gyfarwyddo person ("y person cyfrifol") i dalu ffioedd a threuliau'r cynrychiolydd a benodir.
- (3) Rhaid i'r person cyfrifol fod yn berson y mae'r awdurdod gweinidogol yn ystyried ei fod â buddiant yn yr ymchwiliad, neu y byddai wedi bod â buddiant yn yr ymchwiliad, mewn perthynas—
 - (a) â diogelwch cenedlaethol, neu
 - (b) â'r mesurau a gymerwyd neu sydd i'w cymryd i sicrhau diogelwch unrhyw dir neu unrhyw eiddo arall.
- (4) Os nad yw'r cynrychiolydd a benodir a'r person cyfrifol yn gallu cytuno ar swm y ffioedd a'r treuliau, rhaid i'r swm gael ei benderfynu gan yr awdurdod gweinidogol a roddodd y cyfarwyddyd.
- (5) Rhaid i'r awdurdod gweinidogol beri i'r swm y cytunir arno rhwng y cynrychiolydd a benodir a'r person cyfrifol, neu a benderfynir gan yr awdurdod gweinidogol, gael ei ardystio.
- (6) Gellir adennill y swm ardystiedig oddi wrth y person cyfrifol fel dyled.

Gwybodaeth Cychwyn

18 A. 179 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 212\(2\)](#)

Costau achosion gerbron Gweinidogion Cymru

180 Talu costau Gweinidogion Cymru

- (1) Mae'r adran hon yn gymwys i'r achosion a ganlyn—
 - (a) achos ar gais, apêl neu atgyfeiriad a wneir i neu at Weinidogion Cymru o dan neu yn rhinwedd Rhan 3 neu 4 (pa un a yw'n cael ei ystyried neu ei hystyried mewn ymchwiliad lleol, mewn gwrandawriad neu ar sail sylwadau ysgrifenedig);
 - (b) unrhyw ymchwiliad lleol neu unrhyw wrandawriad arall a gynhelir neu sydd i'w gynnal gan Weinidogion Cymru neu ar eu rhan o dan neu yn rhinwedd unrhyw ddarpariaeth yn y Rhannau hynny neu'r Rhan hon.
- (2) Caiff Gweinidogion Cymru roi cyfarwyddyd sy'n ei gwneud yn ofynnol i'r ceisydd neu'r apelydd, neu awdurdod cynllunio neu barti arall i'r achos, dalu'r costau y mae Gweinidogion Cymru yn mynd iddynt mewn perthynas â'r achos (neu gymaint o'r costau ag a gyfarwyddir gan Weinidogion Cymru).
- (3) Mae'r costau y mae Gweinidogion Cymru yn mynd iddynt mewn perthynas ag unrhyw achos yn cynnwys—
 - (a) yr holl gost weinyddol y mae Gweinidogion Cymru yn mynd iddi mewn cysylltiad â'r achos, gan gynnwys yn benodol swm rhesymol y maent yn ei benderfynu mewn cysylltiad â chostau staff cyffredinol a gorbenion Llywodraeth Cymru;
 - (b) costau mewn cysylltiad ag ymchwiliad neu wrandawriad nad yw'n digwydd.
- (4) Caiff Gweinidogion Cymru drwy reoliadau bennu swm dyddiol safonol ar gyfer achos o ddisgrifiad penodedig.

Statws Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 15/06/2023. Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) pennod yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Deddf yr Amgylchedd Hanesyddol (Cymru) 2023, PENNOD 2 yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 16 Gorffennaf 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn vmdangos yn y cynnwys a chvfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details)

- (5) Pan fo achos o ddisgrifiad penodedig yn digwydd, rhaid cymryd mai'r costau y mae Gweinidogion Cymru yn mynd iddynt yw—
- (a) y swm dyddiol safonol am bob diwrnod (neu gyfran briodol o'r swm hwnnw am ran o ddiwrnod) y mae person penodedig yn ymwneud ag ymdrin â'r achos;
 - (b) costau yr eir iddynt mewn gwirionedd mewn cysylltiad ag ymdrin â'r achos —
 - (i) ar lwfansau teithio neu gynhaliaeth, neu
 - (ii) ar ddarparu llety neu gyfleusterau eraill;
 - (c) unrhyw gostau y gellir eu priodoli i benodi personau penodedig i gynorthwyo i ymdrin â'r achos;
 - (d) unrhyw gostau neu all daliadau cyfreithiol yr eir iddynt neu a wneir gan Weinidogion Cymru neu ar eu rhan mewn cysylltiad â'r achos.
- (6) Yn yr adran hon ystyr “penodedig” yw wedi ei bennu mewn rheoliadau a wneir gan Weinidogion Cymru.

Gwybodaeth Cychwyn

I9 A. 180 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 212\(2\)](#)

181 Gorchmynion sy'n ymwneud â chostau partïon

- (1) Mae'r adran hon yn gymwys i'r achosion a ganlyn—
- (a) achos ar gais, apêl neu atgyfeiriad a wneir i neu at Weinidogion Cymru o dan neu yn rhinwedd Rhan 3 neu 4 (pa un a yw'n cael ei ystyried neu ei hystyried mewn ymchwiliad lleol, mewn gwrandawriad neu ar sail sylwadau ysgrifenedig);
 - (b) unrhyw ymchwiliad lleol neu unrhyw wrandawriad arall a gynhelir neu sydd i'w gynnal gan Weinidogion Cymru neu ar eu rhan o dan neu yn rhinwedd unrhyw ddarpariaeth yn y Rhannau hynny neu'r Rhan hon.
- (2) Caiff Gweinidogion Cymru wneud gorchmynion ynghylch—
- (a) costau'r ceisydd neu'r apelydd neu awdurdod cynllunio neu barti arall i'r achos (a all gynnwys costau mewn cysylltiad ag ymchwiliad neu wrandawriad nad yw'n digwydd), a
 - (b) y person neu'r personau sydd i dalu'r costau hynny.
- (3) Ond ni chaiff Gweinidogion Cymru orchymyn i berson dalu costau parti arall oni bai eu bod wedi eu bodloni—
- (a) bod y person wedi ymddwyn yn afresymol mewn perthynas â'r achos, a
 - (b) bod ymddygiad afresymol y person wedi achosi i'r parti arall fynd i wariant diangen neu wariant a wastraffwyd.
- (4) Rhaid i'r pŵer i wneud gorchmynion o dan yr adran hon hefyd gael ei arfer yn unol ag unrhyw ddarpariaeth a wneir o dan adran 175(5)(b) (gofynion gweithdrefnol).

Gwybodaeth Cychwyn

I10 A. 181 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 212\(2\)](#)

Statws

Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 15/06/2023. Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) pennod yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.

Newidiadau i ddeddfwriaeth:

Deddf yr Amgylchedd Hanesyddol (Cymru) 2023, PENNOD 2 yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 16 Gorffennaf 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau.